

Προεδρικό Διάταγμα 161/2009

Εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2005/47/ΕΚ του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2005 (ΕΕL195/15 της 27.7.2005) για τη συμφωνία μεταξύ της Κοινότητας Ευρωπαϊκών Σιδηροδρόμων (CER) και της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Εργαζομένων στον τομέα των Μεταφορών (ETF) για θέματα συνθηκών εργασίας των μετακινούμενων εργαζομένων που παρέχουν διασυνοριακές διαλειτουργικές υπηρεσίες στον τομέα των σιδηροδρόμων

(Δημοσιεύεται στο ΦΕΚ Α' αρ. 200/1 Οκτωβρίου 2009)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 161/2009

Εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2005/47/ΕΚ του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2005 (ΕΕL195/15 της 27.7.2005) για τη συμφωνία μεταξύ της Κοινότητας Ευρωπαϊκών Σιδηροδρόμων (CER) και της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Εργαζομένων στον τομέα των Μεταφορών (ETF) για θέματα συνθηκών εργασίας των μετακινούμενων εργαζομένων που παρέχουν διασυνοριακές διαλειτουργικές υπηρεσίες στον τομέα των σιδηροδρόμων

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις
α) του άρθρου 3 του ν. 1338/1983 (Α' 34), όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 65 του ν. 1892/1990 (Α' 101), και του άρθρου 4 του ν. 1338/1983, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παρ. 4 του ν. 1440/1984 (Α' 70) και τροποποιήθηκε τελικά από το άρθρο 48 του ν. 3427/2005 (Α' 312), καθώς και το άρθρο 5 του νόμου 1338/1983, όπως ισχύει.
β) του άρθρου δευτέρου του ν. 2077/1992 «Κύρωση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και των σχετικών πρωτοκόλλων και δηλώσεων που περιλαμβάνονται στην Τελική πράξη» (Α' 136)
γ) του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα, όπως κωδικοποιήθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για τη Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» (Α' 98).
2. Τις διατάξεις της οδηγίας 2007/59/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2007 σχετικά με την πιστοποίηση του προσωπικού οδήγησης μηχανών έλξης και συρμών στο σιδηροδρομικό σύστημα της Κοινότητας, (ΕΕL 315/51 της 3.12.2007).
3. Τις διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 1568/1985 «Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων» (Α' 177).
4. Τις διατάξεις του άρθρου 39 του ν.1836/1989 «Πρώτη-ση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης και άλλες διατάξεις» (Α' 79)
5. Την υπ' αριθμ. 6/2008/17.6.2008 γνώμη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΣΥΑΕ).
6. Το π.δ. 206/2007 (Α' 232) «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών.»
7. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.
8. Την υπ' αριθμ. 79/2009 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και Μεταφορών και Επικοινωνιών, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

(άρθρο 1 οδηγίας)

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι η εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2005/47/ΕΚ του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2005 (ΕΕL195/15 της 27.7.2005) για τη συμφωνία μεταξύ της Κοινότητας Ευρωπαϊκών Σιδηροδρόμων (CER) και της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Εργαζομένων στον τομέα των Μεταφορών (ETF) για θέματα συνθηκών εργασίας των μετακινούμενων εργαζομένων που παρέχουν διασυνοριακές διαλει-

πουργικές υπηρεσίες στον τομέα των σιδηροδρόμων και ειδικότερα αποσκοπεί στην εφαρμογή της συμφωνίας που συνήφθη στις 27 Ιανουαρίου 2004 μεταξύ της Κοινότητας Ευρωπαϊκών Σιδηροδρόμων (CER) και της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Εργαζομένων στον τομέα των Μεταφορών (ETF), όσον αφορά ορισμένες πτυχές των συνθηκών εργασίας των μετακινούμενων εργαζομένων οι οποίοι παρέχουν διασυνοριακές διαλειτουργικές υπηρεσίες, στο εξής αποκαλούμενη «η συμφωνία».

Άρθρο 2

(άρθρο 2 οδηγίας- ρήτρα 9 συμφωνίας)

Αντικείμενο – Ευνοϊκότερες Διατάξεις

1. Το παρόν προεδρικό διάταγμα καθορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές για θέματα των συνθηκών εργασίας των μετακινούμενων εργαζομένων που παρέχουν διασυνοριακές διαλειτουργικές υπηρεσίες στον τομέα των σιδηροδρόμων. Το παρόν διάταγμα δεν εμποδίζει τη θέσπιση ευνοϊκότερων διατάξεων από εκείνες που περιέχονται σε αυτό. Διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας που περιέχουν για τους εργαζομένους ευνοϊκότερες ρυθμίσεις από τις καθοριζόμενες με το παρόν διάταγμα εξακολουθούν να ισχύουν.
2. Η εφαρμογή του παρόντος δε μπορεί να επιφέρει υποβάθμιση του γενικού επιπέδου προστασίας των εργαζομένων στους τομείς που καλύπτονται από το παρόν διάταγμα, τηρουμένου πάντως του δικαιώματος θέσης-σης, νομοθετικών, κανονιστικών ή συμβατικών ρυθμίσεων από τους κοινωνικούς εταίρους, διαφορετικών από τις ισχύουσες κατά την έκδοση του παρόντος, λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη των συνθηκών, με την προϋπόθεση ότι τηρούνται πάντοτε οι στοιχειώδεις απαιτήσεις αυτού.

Άρθρο 3

(Ρήτρα 1 συμφωνίας)

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν διάταγμα εφαρμόζεται στους μετακινούμενους εργαζομένους σιδηροδρόμων που έχουν τοποθετηθεί σε διαλειτουργικές διασυνοριακές υπηρεσίες που πραγματοποιούνται από σιδηροδρομικές επιχειρήσεις. Οι διατάξεις του π.δ. 88/1999 (Α' 94) όπως αυτό τροποποιήθηκε με το π.δ. 76/2005 (Α' 117) δεν εφαρμόζονται επί θεμάτων όπου το παρόν περιέχει ειδικότερες διατάξεις σε ότι αφορά στους μετακινούμενους εργαζόμενους που παρέχουν διαλειτουργικές διασυνοριακές υπηρεσίες.

Άρθρο 4

(Ρήτρα 2 συμφωνίας)

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος διατάγματος νοούνται ως:

1. «διαλειτουργικές διασυνοριακές υπηρεσίες»: διασυνοριακές υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις τουλάχιστον δύο πιστοποιητικά ασφαλείας, όπως αυτά προβλέπονται στην οδηγία 2001/14/ΕΚ, το π.δ. 41/2005 (Α' 60) όπως ισχύει και π.δ. 160/2007 (Α' 201).
2. «μετακινούμενος εργαζόμενος που παρέχει διαλειτουργικές διασυνοριακές υπηρεσίες»: κάθε εργαζόμενος, μέλος πληρώματος τρένου, που έχει τοποθετηθεί σε διαλειτουργικές διασυνοριακές υπηρεσίες για περισσότερη από μία ώρα με βάση μία ημερήσια παροχή υπηρεσιών,

3. «χρόνος εργασίας»: κάθε περίοδος κατά τη διάρκεια της οποίας ο εργαζόμενος βρίσκεται στην εργασία, στη διάθεση του εργοδότη και ασκεί τη δραστηριότητά του ή τα καθήκοντά του σύμφωνα με τις ισχύουσες ρυθμίσεις για κάθε κατηγορία εργαζομένων,
4. «περίοδος ανάπαυσης»: κάθε περίοδος που δεν εμπίπτει στο χρόνο εργασίας,
5. «νυκτερινή περίοδος»: Η περίοδος οκτώ (8) ωρών με έναρξη την 22.00 μ.μ. και λήξη την 06.00 π.μ.,
6. «νυκτερινή παροχή υπηρεσίας»: κάθε παροχή υπηρεσίας τουλάχιστον τριώρης διάρκειας κατά τη νυκτερινή περίοδο,
7. «ανάπαυση εκτός τόπου κατοικίας»: ημερήσια ανάπαυση που δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί στο συνήθη τόπο κατοικίας του μετακινούμενου εργαζομένου,
8. «μηχανοδηγός»: κάθε εργαζόμενος επιφορτισμένος με την οδήγηση μηχανής έλξης,
9. «χρόνος οδήγησης»: η διάρκεια προγραμματισμένης δραστηριότητας κατά την οποία ο μηχανοδηγός είναι υπεύθυνος για την οδήγηση μηχανής έλξης, με εξαίρεση τον χρόνο που προβλέπεται για τη θέση σε λειτουργία και τη θέση εκτός λειτουργίας της μηχανής έλξης. Περιλαμβάνονται οι προγραμματισμένες διακοπές κατά τις οποίες ο μηχανοδηγός παραμένει υπεύθυνος για την οδήγηση της μηχανής έλξης.

Άρθρο 5 (Ρήτρα 3 συμφωνίας)

Ημερήσια ανάπαυση στον τόπο κατοικίας

Η ημερήσια ανάπαυση στον τόπο κατοικίας πρέπει να διαρκεί τουλάχιστον 12 συνεχείς ώρες ανά εβδομάδο. Ωστόσο, η ημερήσια αυτή ανάπαυση μπορεί να μειώνεται σε 9 τουλάχιστον συνεχείς ώρες ανά εβδομάδο. Στην περίπτωση αυτή, οι ώρες που αντιστοιχούν στη διαφορά μεταξύ μειωμένης ανάπαυσης και 12 ωρών προστίθενται στην επόμενη ημερήσια ανάπαυση στον τόπο κατοικίας. Δεν επιτρέπεται ουσιαστική μείωση της ημερήσιας ανάπαυσης μεταξύ δύο ημερήσιων αναπαύσεων εκτός τόπου κατοικίας.

Άρθρο 6 (Ρήτρα 4 συμφωνίας)

Ημερήσια ανάπαυση εκτός τόπου κατοικίας

Η ημερήσια ανάπαυση εκτός τόπου κατοικίας πρέπει να διαρκεί τουλάχιστον 8 συνεχείς ώρες ανά εβδομάδο. Η ημερήσια ανάπαυση εκτός τόπου κατοικίας πρέπει να ακολουθείται από ημερήσια ανάπαυση στον τόπο κατοικίας. Με συλλογικές συμφωνίες μεταξύ των κοινωνικών εταίρων σε επίπεδο σιδηροδρομικής επιχείρησης ή σε εθνικό επίπεδο, κατά περίπτωση, είναι δυνατή η χορήγηση δεύτερης συναπτής περιόδου ανάπαυσης εκτός τόπου κατοικίας καθώς και η αντιστάθμιση των περιόδων ανάπαυσης εκτός τόπου κατοικίας.

Ο εργοδότης θα πρέπει να λαμβάνει μέριμνα για την παροχή άνετου καταλύματος στο μετακινούμενο εργαζόμενο που αναπαύεται εκτός τόπου κατοικίας.

Άρθρο 7 (Ρήτρα 5 συμφωνίας)

Διαλείμματα

1. Μηχανοδηγοί
 - α). Εάν ο χρόνος εργασίας ενός μηχανοδηγού υπερβαίνει τις 8 ώρες, πρέπει να χορηγείται διάλειμμα τουλάχιστον 45 λεπτών, κατά την ημέρα εργασίας.
 - β). Εάν ο χρόνος εργασίας κυμαίνεται μεταξύ 6 και 8 ωρών, το διάλειμμα θα πρέπει να διαρκεί τουλάχιστον 30 λεπτά και να παρέχεται κατά τη διάρκεια της ημέρας εργασίας.
 - γ). Το χρονικό σημείο της ημέρας και η διάρκεια του διαλείμματος πρέπει να αρκούν για την πραγματική ανάκτηση των δυνάμεων του εργαζομένου.
 - δ). Τα διαλείμματα μπορούν να αναπροσαρμόζονται στη

διάρκεια της ημέρας εργασίας σε περίπτωση καθυστέρησης των τρένων.

ε). Μέρος του διαλείμματος πρέπει να χορηγείται μεταξύ της 3ης και 6ης ώρας εργασίας.

Οι ανωτέρω υπό στοιχεία α έως ε περιπτώσεις, δεν εφαρμόζονται εάν υπάρχει δεύτερος μηχανοδηγός. Στην τελευταία αυτή περίπτωση οι όροι χορήγησης καθορίζονται από το άρθρο 4 του π.δ. 88/1999 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το π.δ. 76/2005.

2. Προσωπικό συνοδείας

Για το προσωπικό συνοδείας, παρέχεται διάλειμμα 30 λεπτών εάν ο χρόνος εργασίας υπερβαίνει τις 6 ώρες.

Άρθρο 8 (Ρήτρα 6 συμφωνίας) Εβδομαδιαία ανάπαυση

Σε κάθε μετακινούμενο εργαζόμενο που παρέχει διαλειτουργικές διασυννοριακές υπηρεσίες παρέχεται, ανά εβδομάδο, περίοδος συνεχούς ανάπαυσης τουλάχιστον 24 ωρών, στις οποίες προστίθενται οι 12 ώρες ημερήσιας ανάπαυσης που προβλέπονται στο άρθρο 5.

Κάθε έτος, ο μετακινούμενος εργαζόμενος διαθέτει 104 εβδομάδες ανάπαυσης, συμπεριλαμβανομένων των εβδομάδων ανάπαυσης των 52 εβδομάδων αναπαύσεων, που περιλαμβάνουν:

24 διπλές περιόδους ανάπαυσης (48 ωρών συν τη δωδεκάωρη ημερήσια ανάπαυση), από τις οποίες οι 12 περιλαμβάνουν Σάββατο και Κυριακή.

Άρθρο 9 (Ρήτρα 7 συμφωνίας) Χρόνος οδήγησης

Ο χρόνος οδήγησης, όπως ορίζεται στο άρθρο 4, δεν υπερβαίνει τις 9 ώρες για μία ημερήσια υπηρεσία, ούτε τις 8 ώρες για μία νυκτερινή υπηρεσία μεταξύ δύο ημερήσιων αναπαύσεων.

Η μέγιστη διάρκεια του χρόνου οδήγησης ανά περίοδο 2 εβδομάδων περιορίζεται σε 80 ώρες.

Άρθρο 10 (Ρήτρα 8 συμφωνίας) Τήρηση πίνακα

Η σιδηροδρομική επιχείρηση υποχρεούται να τηρεί υπηρεσιακό πίνακα όπου θα αναγράφονται οι καθημερινές ώρες εργασίας και οι περίοδοι ανάπαυσης των μετακινούμενων εργαζομένων με σκοπό την εφαρμογή του παρόντος διατάγματος. Η επιχείρηση πρέπει να έχει διαθέσιμα τα στοιχεία που αφορούν στις πραγματικές ώρες εργασίας σε περίπτωση που ζητηθούν από τα ελεγκτικά όργανα του άρθρου 12 αλλά και από τους εργαζόμενους. Ο υπηρεσιακός πίνακας πρέπει να φυλάσσεται στην επιχείρηση τουλάχιστον επί ένα έτος.

Άρθρο 11 Προϋποθέσεις Εφαρμογής

Για την εφαρμογή του παρόντος ισχύουν οι ορισμοί του άρθρου 3 της οδηγίας 2007/59/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2007 σχετικά με την πιστοποίηση του προσωπικού οδήγησης μηχανών έλξης και συρμών στο σιδηροδρομικό σύστημα της Κοινότητας και οι διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων 41/2005 (Α' 60), 160/2007 (Α' 201) και 159/2007 (Α' 200).

Άρθρο 12 (Άρθρο 4 οδηγίας) Κυρώσεις - Έλεγχος εφαρμογής

1. Σε κάθε εργοδότη που παραβαίνει τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος, επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 16 του ν. 2639/1998 «Ρύθμιση εργασιακών σχέσεων, σύσταση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 205), όπως

ισχύει, το οποίο εφαρμόζεται κατ' αναλογία.

2. Κάθε παράβαση εκ μέρους του εργοδότη των διατάξεων των άρθρων 5, 6, 7, 8 και 9 του παρόντος διατάγματος συνιστά ποινικό αδίκημα τιμωρούμενο με τις ποινές του άρθρου 17 του ν. 2639/1998, όπως ισχύει.

3. Ο έλεγχος της εφαρμογής του παρόντος ανατίθεται στα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από την ημερομηνία της δημοσίευσής του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος ανατίθεται στην Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Αθήνα 28 Σεπτεμβρίου 2009

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΦΛΟΓΑΪΤΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΦΑΝΗ ΠΑΛΛΗ –ΠΕΤΡΑΛΙΑ

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ